

Voedseldebate in kader gemeenteraadsverkiezing 9 maart 2022

Organisatie: Food-Print Utrecht Region

Doel van het debat: informeren van de standpunten van de politieke partijen op het gebied van voedsel

Moderators: Natascha Kooiman en Irene Mommers

Aanwezig: Mik Nordkamp – Bij1, Bert van Steeg – CDA, Kirsten Alblas – ChristenUnie, Has Bakker – D66, Gert Dijkstra – EenUtrecht, George Woodham – FvD, Julia Matser – Groenlinks, Dmitri Schrama – Piratenpartij, Ilse Raaijmakers – PvdA, Maarten van Heuven – PvdD, Floris Boudens – Socialisten Utrecht, Liesbeth Potters – Stadsbelang Utrecht, Rémi ter Haar - Student en Starter, Anna Elkerbout – VVD.

Korte Samenvatting

Utrechtse politieke partijen gaan voor gezond en duurzaam voedsel voor alle Utrechters.

Op 9 maart organiseerde Food-Print Utrecht Region in de raadszaal van het stadhuis het Utrechtse voedseldebate met 14 politieke partijen. Aan de hand van vier stellingen gingen de partijen met elkaar in debate.

De partijen waren voorstander van een groei van 5% naar 20% consumptie van lokaal geproduceerd voedsel in 2025. Voor een aantal partijen mag dit percentage zelfs hoger liggen. Dit vraagt volgens de politici om intensieve samenwerking, ondernemers in de regio en overheid. Een complex vraagstuk, waar we met elkaar nog veel over te leren hebben.

Het aanbieden van gezonde groenterijke lunches op scholen was bijna een vanzelfsprekendheid voor de debatterende partijen. Hoe dit te bekostigen riep echter veel discussie op. Sommige partijen zagen dit als een taak van de gemeente en anderen willen ouders die het kunnen betalen zelf laten bijdragen.

Over het halveren van het aantal fastfood ondernemingen in de stad in 2025 verschilden de meningen. Dat het aantal zelfs tijdens de coronaperiode met 2,5% gegroeid is, vond niet iedere partij zorgwekkend.

Het nut van een afdeling voedsel en voedselomgeving binnen de gemeente in 2022 werd door de partijen betwist. Echter, na een korte discussie met het publiek leek het de meeste partijen toch een goed idee om een afdeling, een portefeuillehouder of een taskforce Voedsel te installeren en zo meer aandacht en focus op het thema te richten.

Stelling 1: In 2025 is 20% van het geconsumeerde voedsel door Utrechters lokaal geproduceerd	
Introductie van stelling door Mark Frederiks van Local2local	Als de stad Utrecht de boer echt beetpakt, zijn wij in staat om ons eten goed te verzorgen, beter eten te krijgen, armoede te bestrijden, klimaatadaptatie te bestrijden, en te zorgen dat wij fatsoenlijk eten op ons bord krijgen. Korte keten in Utrecht: boeren zat, groente te weinig, zuivel genoeg, vlees te over. 20% lokaal in 2025, volgens mij gaan we dat volgend jaar al redden maar ik daag jullie uit dit met mij mogelijk te maken. Het kan, het moet, en het zal.
Bij1 Mik Nordkamp	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: Eens, maar 20% een heel mooi streven, maar wel belangrijk dat er voedselzekerheid is (als extra voorwaarde). Dit houdt in dat elke utrechter altijd genoeg en voldoende voedsel moet hebben. Hierbij gaat het om voldoende lokaal voedsel en voldoende biologisch en duurzaam geproduceerd. Dit moet voor iedereen toegankelijk zijn • Maar hoe gaan we dit dan doen? Provinciaal aanpakken inderdaad heel belangrijk, maar er is ook een belangrijke rol voor de gemeente: lokale en duurzame boeren hebben een moeilijke onderhandelingspositie met de gemeente. Als we daar wat aan doen, kunnen we boeren ondersteunen in die onderhandelingen. Ook kunnen we het vestigingsbeleid voor supermarkten hierop aansluiten: meer voorkeur aan lokale supermarkten boven grote ketens. Liever lokale supermarkten die gericht zijn op lokaal aanbod. • Hebben jullie plannen om de korte ketens te realiseren? Zijn deze opgenomen in de plannen? Er moeten radicaal dingen anders: We moeten macht van grote supermarkten doorbreken door lokale supermarkten podium te geven, we moeten in beleid voor lokale restaurants of andere voedselwinkels opnemen dat ze zoveel mogelijk lokaal inkopen, en we moeten boeren stimuleren om duurzaam te produceren en lokaal af te zetten. Moestuinen en buurttuinen moeten we ondersteunen in geld, kennis en uitwisseling. Hierdoor kunnen we ervoor zorgen dat er lokaal voldoende wordt geproduceerd.

<p>PvdA Ilse Raaijmakers</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: Eens met Bij1. Ook PvdA benoemt dat voedsel gezond, duurzaam en voor iedereen toegankelijk (dus betaalbaar) moet zijn. Gezondheidsverschillen tussen wijken zijn namelijk nu wel heel erg groot. • Maar hoe gaan we dit dan doen? We moeten de provincie betrekken. In de provinciale staten (waar PvdA ook lid van is) ligt op dit moment een voedselplan. Die doelen komen redelijk overeen met wat hier genoemd is: we willen verkorte ketens binnen de provincie. Als we van 5%, 20% willen maken nu, dan zouden we allemaal aan de zuivel moeten. Hier moet dus iets veranderen, en dat kunnen we niet alleen. Goede samenwerking met de provincie is dus heel belangrijk. Ook moet het integraler: jong geleerd is oud gedaan. • Reactie op Gert over de input van de burger: Er is de afgelopen jaren al veel input opgehaald bij de burger, maar het is nu het moment om naar de politiek te kijken om sturing te geven. De gemeente is aan zet om dit soort problemen op te lossen. Niet alleen er naast gaan staan.
<p>EenUtrecht Gert Dijkstra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: Eens met Bij1 en PvdA, maar als aanvulling: we moeten rekening houden met de ongelijkheid in het kostenplaatje van producten. Slecht voedsel is goedkoop, gezonde voedsel peperduur. Om het toegankelijk te maken voor personen met lage inkomen, moeten we hier ook wat aan doen. Dus: voorstander van lokaal voedsel produceren, maar het moet wel voor de kwetsbare groep betaalbaar zijn. • Maar hoe gaan we dit dan doen? Voor veel vraagstukken laten instanties te weinig over aan burgers en buurten zelf. EenUtrecht pleit dus voor veel meer zeggenschap voor bewoners en buurtondernemers. Ik pleit ervoor dat gemeenteraden moeten koesteren dat dit soort initiatieven de ruimte moeten krijgen. Daar is zo veel kennis en kracht, laten we vooral die uitnodigen om – voordat we de provincie langs gaan – met voorstellen te komen. Daar moet je op aanhaken en als gemeente naast staan. • Reactie op Ilse over sturing van politiek ipv focus op input van de burger: De politiek moet geen oplossingen verzinnen. De initiatieven weten waar het knelt en waar je dus iets kan doen als overheid. Ik ben voor een kleinere overheid en voor meer gemeenschap. Geef hen meer mandaat.
<p>WILDCARD Piratenpartij Dimitri Schrama</p>	<p>20% is veel te weinig. Hoe kunnen we dat aanpakken? Door in een vrije informatiesamenleving in ieder geval de patenten op voedsel op te heffen.</p>
<p>WILDCARD Stadsbelang Liesbeth Potters</p>	<p>We willen de supply chain meer monitoren. We willen duurzaam, gezond en betaalbaar voedsel. En als duurzaam van iets verder weg komt tegenover niet duurzaam, maar wel heel dichtbij, dan gaan we toch voor iets verder weg.</p>
<p>WILDCARD VVD Anna Eikerbout</p>	<p>Korte ketens en voeding van dicht bij huis is belangrijk. Maar als we dingen dicht bij huis willen doen (niet alleen binnen gemeente maar ook in de regio) heeft dit ruimte nodig. We hebben alleen op dit moment heel veel andere ruimteproblemen (bijvoorbeeld woningcrisis, plek voor zonnepanelen). Hoe verdelen we die ruimte?</p>

WILDCARD PvdD Maarten van Heuven	Die 20% gaan we alleen halen als we de voedselvoorziening radicaal gaan veranderen: een grote systeemverandering. Nu worden boeren onder druk gezet (door banken en overheid) om zo veel mogelijk en zo goedkoop mogelijk te produceren. Het gevolg is lange ketens. We moeten dat stoppen. Minder/geen export naar het buitenland is het streven, en dus een stop op de steeds maar groei van de landbouw. We moeten terug naar een kleinschalige landbouw. Dan alleen gaan we die 20% halen.
Stelling 2: In 2025 ontvangt elke school geld voor een gezonde (gezamenlijke) lunch	
Introductie van stelling	Wij zijn in Europa ongeveer nog het enige land waar ouders 's ochtends de lunch van kinderen smeren. Leraren zien veel verschillen in de lunch: soms gezond, soms heel ongezond, of zelfs soms geen lunch. De school kan hier iets in betekenen: we kunnen kansengelijkheid aanpakken, maar ook kinderen iets leren over eten.
D66 Has Bakker	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: Eens, we willen iedere school de mogelijkheid geven om te beginnen met een gezonde schoollunch. Omdat dit initiatief veel geld kost, moeten we daar beginnen waar het het hardste nodig is. Het liefst doen we het overal, maar begin daar waar het het hardst nodig is. Ook: doe het samen met scholen (!), ouders en bestaande initiatieven. En ook: goeie lobby richting politiek den haag voor het beschikbaar stellen van geld. • Reactie op Liesbeth op benoemen van betutteling: Hier is het wel belangrijk om betuttelend te zijn. De ervaring leert ons dat, los van dat het leidt tot gewichtsverlies en kinderen gezonder zijn, kinderen zich beter gaan voelen. Onderwijs als motor voor kansengelijkheid kan je met een schoollunch (en daarnaast een stuk bewegen) gigantisch versnellen. • Reactie op Bert bij benoemen waarom D66 dit nog niet geregeld had: Dat D66 dit nog niet heeft doorgevoerd is komt doordat er eerst goed samen is onderzocht wat er aan de hand is, om vervolgens te concluderen dat alleen maar een gezonde schoollunch aanbieden, of dit maar 1 jaar doen, weggegooid geld is. Je moet dit doen in combinatie met meer bewegen en je moet langere lijnen inzetten (structureel). We gaan dit niet even betalen met een subsidie. • In een kosten-batenanalyse voor de zorgkosten heeft met name voeding een hoog aandeel/effect. Hoe kijk je hier tegenaan? Het is niet de staat die dit gaat uitvoeren, maar bestaande initiatieven zoals lunchmaatjes middels een subsidie. Scholen geven duidelijk aan dat ze open staan voor een schoollunch. Maar je moet inderdaad niet de leren extra belasten. Daar moet je dus in investeren. Voor D66 staat het dus als een paal boven water dat het goed is voor het onderwijs, maar – misschien nog wel veel belangrijker – ook voor het verkleinen van gezondheidsverschillen. Op die manier slaan we meerdere vliegen in één klap.
VVD Anna Eikerbout	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: We moedigen dit zeker aan, maar een kanttekening is de 30 miljoen die het kost voor Utrecht. Voor de scholen waar het het hardste nodig is, gaan we met de scholen samen kijken hoe we tot een oplossing kunnen komen. Hopelijk heeft dit een waterval effect voor andere scholen om hetzelfde te gaan doen. We willen namelijk ook voorkomen dat scholen de zorgplicht overnemen die ouders ook hebben. We willen dus ook kijken naar wat we hier in kunnen doen met ouders.
CDA Bert van Steeg	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: Scholen zijn ontzettend belangrijk in het bieden van gelijke kansen. De vraag is echter of je het overal moet doen. Begin bij de scholen waar het het lastigste is (ook omdat het om veel geld gaat). En zoek ook het bredere effect op.

	<p>Scholen kunnen ook wat betekenen in het gezondere voedingspatroon in gezinnen, buiten de lunch om. Je wilt ouders bewuster maken van dit probleem, dus ook hen betrekken. Kijk ook naar voedsel dat rondom de school wordt verkocht, en het bewegingsonderwijs. Gezonde schoollunch an sich is niet de oplossing: het gaat echt om een breder effect op een gezonde en gelijke start voor kinderen. Wel is het dus de vraag of je het op iedere school wilt doen, en of je het gratis wilt doen om dat bredere effect te willen bereiken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reactie op Has bij benoemen belang van schoollunch: De afgelopen jaren zijn er best veel oproepen voor gezonde scholen geweest, maar het was notabene de wethouder van D66 die hier verantwoordelijk was, en het is nog niet geregeld. En nu roept D66 het hardst dat we dit moeten regelen. Dan vraag ik me af, waarom is dat dan zo? • Reactie op outsourcing, zorg dat ouders het zelf oplossen door FvD: Een gezonde leefstijl is niet vanzelfsprekend, er is een taak voor de overheid om dit aan te leren. Een gezonde schoollunch moet dus een instrument zijn om die lering verder te trekken. Er zijn dus een aantal randvoorwaarden: als het niet leidt tot een gezond voedingspatroon voor de rest van je leven, meer beweging, geen draagvlak van scholing etc., dan moeten we het niet doen. Kijk dus ook of ouders kunnen bijdragen, zodat ze ook het belang inzien. Het moet dus echt een breder effect hebben, om het zinvol te laten zijn. We moeten dus niet meteen alles overal doen, maar kijken waar we effect kunnen bereiken. Maar dat je iets moet doen, is wel duidelijk.
<p>Stadsbelang Liesbeth Potters</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: Verwijst naar een motie die onlangs is aangenomen om scholen meer bewust te maken op de EU-subsidie om 3 stuks fruit te krijgen. Wij zijn voor duurzaam, gezond en betaalbaar eten, maar tegen betutteling. We willen dus ook vooral de scholen voorlichten en motiveren om gezond voedsel aan te bieden en daar waar nodig te geven. Maar aan iedereen een gratis lunch geven, is echt veel te duur. • Reactie op Has over betutteling: We zijn zeker voor gezonde voeding, maar er mag niet iets ‘verboden’ worden, dat gaat te ver en is betutteling • Hoe gaan we dit betalen? Wie gaat er voor zorgen dat dit ook echt gaat gebeuren? Het is niet de taak van de gemeente om iedereen gratis voedsel te geven. Geef het allen daar waar het nodig is. De ouders bij wie dat niet nodig is, hoef je dat ook niet uit te geven. In reactie op PvdA: op veel plekken wordt wel al goed gegeten. Geef het alleen op de plekken waar het wel nodig is: in achterstandswijken en daar waar duidelijk de problemen zijn (overgewicht, zonder lunch naar school)
<p>WILDCARD FvD George Woodham</p>	<p>Als je wilt dat ouders meer geld over houden om gezond voedsel te kopen voor hun kinderen, moeten we ze niet belasten met nog meer belastingdruk (want: een schoollunch voor iedereen kost heel veel geld). Sterker nog, taken van ouders outsourcen naar de staat lijkt me een ontzettend ongezonde manier van handelen. Ouders worden geen betere ouders door de zorg voor hun kinderen over te dragen aan de staat of aan de school. Daar zit geen positief leereffect in. De staat kan helemaal niks. Accijnzen verhogen op sigaretten heeft ook niet gewerkt.</p>
<p>WILDCARD PvdA Ilse Raaijmakers</p>	<p>Niets doen vind ik verwaarlozing en verspilling. Dat kan echt niet meer in deze tijd. Ja, het gaat geld kosten. Maar maak maar een maatschappelijke kosten-batenanalyse, dan kom je echt wel positief uit. Je mag zeker wat van ouders verwachten, maar dat kan niet iedereen. Armoede is ook een groot probleem in deze stad. Niets doen, dat is pas verwaarlozing.</p>

WILDCARD EenUtrecht Gert Dijkstra	Eens met wat Ilse (PvdA) heeft gezegd, maar een toevoeging: Ik kan me voorstellen (weet dit niet zeker) dat sommige scholen ook geld hebben. Zo zullen er vast scholen zijn die verdienen met ongezonde snoepautomaten. Moet er dan niet een soort medefinancier zijn vanuit de scholen? Ik denk dus dat het wel verstandig is dat we een gemeentebestuur krijgen die, ook hier, wat sterker onderhandelt met dit soort partijen. Dus: sterker onderhandelen met scholen over financiering hierover
WILDCARD VVD Anna Eikerbout	We hebben het een aantal keer nu gehad over verantwoordelijkheid, financiën etc. Hier wil ik graag aan toevoegen dat we ook een groot probleem hebben met de kwaliteit van het onderwijs. We moeten ervoor zorgen dat de kwaliteit van het onderwijs weer op het niveau is dat we het willen hebben. Mijn vraag is dan kritisch: moeten we die 30 miljoen die dat ontbijt kost, niet beter steken in het salaris voor die leraren? Of voor een woning dicht bij school voor hen? Ik denk dat dat de prioriteit moet zijn. We moeten dus vooral ook met ouders in gesprek moeten gaan over hoe we het eetpatroon en eetgedrag kunnen veranderen. Die verantwoordelijkheid moet dus bij de ouders blijven liggen.

Discussie vanuit **het publiek/gasten** op stelling 1 en 2:

- **Opmerking aan EenUtrecht:** Laten we niet links koppelen aan groen, maar allemaal groen zijn.
- **Opmerking aan FvD:** geen enkele ouder stuurt expres zijn kind zonder lunch naar school, dus het is makkelijk om te zeggen ‘het is de verantwoordelijkheid van de ouders’. Niemand doet dit voor de lol
- **Opmerking van melkboer in de regio aan PvdD (maarten):** Ik word niet gedwongen door de bank om te produceren wat ik doe. Onzin. Dit vind ik een vervelend frame en hier word ik boos over. Ik ben actief binnen de economische wetten die we met elkaar afgesproken hebben. Dat zijn wereldafspraken.
- **Vraag van (zelfde) melkboer in regio aan Bij1 (Mik):** Hebben jullie wel enig benul van wat de kwaliteiten van de gronden in utrecht zijn, en waarom er geteeld wordt wat er geteeld wordt? En: Hoe gaat u met de supermarkten onderhandelen? De supermarktenmacht zijn zo groot dat Unilever een spel kan spelen. U hoort misschien mijn emotie, want ik wil heel graag lokaal leveren, maar hoe ziet u nu mijn toekomst lokaal?
- **Reactie Bij1 (Mik):** Ik wil benadrukken dat we niet namens boeren zouden onderhandelen met supermarkten, maar mét. We willen boeren ondersteunen in die onderhandeling. We willen juist jouw ervaring en kennis meenemen. Als wij er in utrecht voor kunnen zorgen dat er meer lokale supermarkten komen, die juist een veel eerlijke prijsafpraak kunnen maken, kunnen boeren in de regio een veel eerlijke prijs krijgen voor hun producten. Dat is waar we naar toe willen. Ik denk, en hoop, dat er dan een veel eerlijkere toekomst is voor boeren.
- **Reactie van (zelfde) melkboer in regio op Bij1:** Heel mooi wat u zegt, maar dat betekent wel dat we heel erg veel meer moeten gaan betalen voor ons voedsel. Want die prijs voor een korte keten, die vraagt gewoon veel meer geld. Die kleine supermarkt kan niet tegen de grote supermarkt op. Misschien is die korte keten helemaal niet nodig? We produceren waar een product het best geproduceerd kan worden en zijn een kei in logistiek in Nederland. Dit hoeft toch geen probleem te zijn?
- **Reactie D66 (Has) op melkboer in de regio:** Ik ben verbaasd over de bijdrage van Bij1. Ik denk niet dat we moeten willen dat de gemeente utrecht met supermarkten gaat onderhandelen voor of met boeren uit de regio. Ik ben voor voorlichting en projecten over gezonder duurzamer betaalbaarder voedsel, maar dat de gemeente die onderhandelingen moet gaan doen is niet realistisch.

- **Reactie FvD (george) op de opmerking aan FvD:** Ik denk ook dat niemand hun kuint zonder eten naar school wil sturen. Het probleem is echter dat enkele ouders te kampen hebben met achterblijvende koopkracht en een enorme inflatie. Hier kan de staat wel iets aan doen, want we kunnen belasting verlagen. De burger moet gewoon zijn geld weer terugkrijgen. Tevens een opmerking aan D66: Als je eens ophoudt met elke euro in de klimaatput stoppen, houd je geld over.
- **Opmerking vanuit publiek:** De gezonde schoollunch voor iedereen is een fantastisch idee. Je kunt alleen ook voedsel groeien op school. Bijvoorbeeld een schoolmoestuin. Dat scheelt ook weer geld en ook in de korte keten! Het gaat hier om een mentaliteitsshift. Het maakt niet uit of een appel mooi is. Kijk verder.
- **Vraag rondom uitvoeren van schoollunches:** Je kunt voorwaarden verbinden hieraan, bijvoorbeeld: ouders moeten meebetalen, of er moet een bepaald aantal procent lokaal ingekocht worden? Dat zijn allemaal aspecten die onpopulair zijn bij burgers (namelijk: betalen), of die onpopulair zijn voor de gemeentefinanciën (namelijk: de prijzen omhoogstuwen door bepaalde eisen te stellen), durven jullie dat soort dingen uit te spreken op dit moment
- **Reactie VVD (anna) op vraag over schoollunches:** Wij vinden zeker dat ouders een bijdrage moeten leveren aan een lunch op school. En er ligt ook zeker een soort verantwoordelijkheid bij de ouders, en die verantwoordelijkheid kun je ook geven door die bijdragen te leveren. Op de vraag of we bereid zijn lokaal te produceren: dit is gewoon duurder. We moeten dus kijken of dit realistisch is ja of nee, maar het uitgangspunt moet zijn: we kijken ernaar.
- **Reactie CDA (Bert):** Waar we kunnen moeten we zeker met lokaal voedsel dit soort dingen doen. Maar dit betekent inderdaad wel dat het echt nog een heel stukje duurder wordt. Dus laten we alsjeblieft proberen dat als we dit doen, dat te stimuleren. Ik denk alleen niet dat je de hele lunch bijvoorbeeld lokaal moet gaan doen. Het is een internationale markt. We kunnen en moeten dit stimuleren, maar wel tot op zekere hoogte. Anders wordt het echt te duur.

Stelling 3: in 2025 is het aantal fast food locaties in Utrecht gehalveerd	
Introductie van stelling	Een groot deel heeft overgewicht, en ook hebben veel volwassenen meer dan een chronische aandoening. Naast voldoende beweging is een ongezond voedselpatroon een belangrijke reden van het ontstaan van overgewicht en chronische aandoening. Natuurlijk heeft iedereen zelf de keuze te bepalen wat je eet. Wat voor de een gezond is, is voor de ander minder gezond, en vice versa. Kunnen we werkelijk spreken van een vrije keuze als de omgeving zo ingericht is dat je onbewust gestimuleerd wordt om toch bepaald ongezond voedsel te kiezen. De gemeente heeft een taak om hier iets in te doen. Zij is namelijk wettelijk verplicht om de gezondheid van haar burgers te beschermen.
FvD Goerge Woodham	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: Er zijn inderdaad heel veel fastfoodlocaties. Er is een reden dat het zo veel gegeten wordt, namelijk omdat het heel erg goedkoop is. Er is ook een reden dat het heel goedkoop is, want die ketens hebben interessante offshore constructies met de belasting, dus die betalen heel weinig belasting vergeleken met het gezonde of het lokale tarief. Een ondernemer betaald 60x meer belasting dan de McDonalds. Daar valt niet tegen te concurreren. Fastfoodketens hebben dus de macht. Dat soort macht moet je ze niet geven. Mark rutte zegt dat hij het aan gaat pakken, maar dat doet hij niet omdat hij het niet kan. Dat kan namelijk alleen als hij uit de EU stapt. Want dit is markttoegang. Het is namelijk niet onwettig in de

	<p>EU, en dus kunnen wij deze wetten alleen maken als we uit de Europese unie stappen. Alleen dan kunnen wij de macht doorbreken en het speelveld eerlijk maken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reactie na eerste reactie van PvdD: Het speelveld is gewoon kapot. Dat moeten we eerst repareren en dan pas kunnen we met een alternatief komen. Ik denk echt dat mensen wel gezond willen eten, maar het alternatief is dusdanig goedkoop door dat ongelijke speelveld dus er is geen beginnen aan. • Reactie op PvdD over het feit dat een gemeente meer kan doen dan uit de EU stappen: De PvdD stelt nu voor dat de staat gaat bepalen wat je eet. Daar zijn wij op tegen. Laat de markt gewoon zijn ding doen en laat mensen gewoon vrijuit bepalen wat ze eten, maar zorg dat die markt eerlijk is. • Reactie op ChristenUnie over halveren fastfoodketens: De reden dat zo veel fastfoodketens bij elkaar zitten is dat ze zo'n hoge huur op een A-locatie kunnen betalen. Doordat ze geen belastingdruk hebben. De gemeente zou wat kunnen betekenen door: ophouden ondernemers kapot maken door de coronamaatregelen zoals ze de afgelopen 2 jaar hebben gedaan, en ze zouden de burgers hun geld terug kunnen geven door lokale belastingen te verlagen. Dat kan, FvD wil dat ook. We willen ophouden met al die sloten geld in de klimaatput storten en een lastenverlaging voor de burger. Dat geld is van u!
<p>Student&Starter Remi ter Haar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: We weten dat de gemeente hier al mee bezig is, om de fastfoodketens te minderen. En het is ook nodig om de stijging in overgewicht te stoppen. We willen wel een nuance plaatsen: waar de betutteling met kinderen nodig is, willen we bij fastfoodketens wel benadrukken dat mensen zelf een eigen keuze hierin hebben. We willen dus de ongezonde optie niet verbieden, maar wel de gezonde optie meer stimuleren. We zetten hierop in om 3 redenen: 1) positieve psychologie werkt (verbieden werkt niet, maar bewustwording over de gezonde optie wel), 2) er zijn ook steeds vaker gezonde fastfoodketens (fastfood is niet altijd ongezond), en 3) als je de ongezonde optie probeert te verbieden door fastfoodketens haal je niet per se de ongezonde optie weg. Concluderend: we stimuleren de gezonde optie maar er moet wel een keuze blijven bij de burger. We willen dit op een integrale manier aanpakken: dus ook minder stress en meer bewegen.
<p>PvdD Maarten van Heuven</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: Wij willen zeker fastfood restaurants afbouwen, misschien zelfs nog wel verder dan halveren. Zeker als je let op 3 aspecten: fastfood is niet alleen ongezond voor de mens, maar ook voor de dieren, en ook voor het klimaat. Wij zouden dus graag een omschakeling naar veel meer plantaardig eten zien, ook gezien de CO2-uitstaat. We zouden dus ook graag de leefomgeving aan willen passen, het aanbod in de omgeving moet vaker een appel zijn in plaats van een frietje. De gemeente kan daar een rol in spelen door dit aanbod in de leefomgeving anders te ordenen. Daarbij, fastfoodketens mogen er wel zijn maar kunnen ook zo ingericht worden dat het effect op dieren en het klimaat kleiner is, bijvoorbeeld door een vegan-friettent. We willen dus duurzaamheid en gezondheid samen laten komen. • Reactie op FvD over ongelijke speelveld: je kunt als gemeente veel meer doen dan uit de Europese unie stappen. Dat zou ook nog een veel langer proces zijn. Bijvoorbeeld door de leefomgeving anders in te richten, een veggie-dag (een dag in de week vegetarisch serveren) inclusief goede marketing. Daar hebben horeca-ondernemers heel veel aan.

	<ul style="list-style-type: none"> • Reactie op FvD over teruggeven van geld aan de burger: de gemeente kan horecaondernemers ook helpen in de belastingen. Je kan die belastingen afhankelijk maken van het soort voedsel dat ze aanbieden. Dat zou utrecht ook moeten doen.
WILDCARD Groenlinks Julie Matser	Wij zijn voor deze stelling. Wij vinden het ook heel belangrijk dat het voor mensen logischer wordt om te gaan kiezen voor gezond eten. Dat willen we doen door te gaan kijken naar hoe kunnen we de regelgeving nou aanpassen zodat we echt fastfood restaurants kunnen gaan weigeren in sommige gebieden. En dan moeten we vooral ook goed kijken naar op welke plekken is dat nodig, bijvoorbeeld in de binnenstad en daar waar grote problemen zijn met hart en vaatziekten. We willen plantaardig en vega aanmoedigen, maar ook meer investeren in groen in de stad. Dat kan hand in hand gaan door bv fruitbomen te planten.
WILDCARD Bij1 Mik Nordkamp	Utrechters met lage inkomens hebben nog veel minder keuze tussen de gezonde en ongezonde optie. We kunnen de goedkope optie dus niet zomaar van hun afpakken. Wat we wel kunnen doen is gezondere opties bij die fastfoodketens. Zorgen dat er gezondere plantaardige opties zijn daar. Met halveren van de fastfoodketens gaan we dus zo vele pijn doen voor arme gezinnen, dat kunnen we ons niet permitteren.
WILDCARD ChristenUnie Kirsten Alblas	Hier in het centrum zitten onnodig veel fastfoodketens. Die halveren lijkt me dus een kleine moeite. Op het moment dat je zo veel keuze hebt wordt de drempel om bij een naar binnen te gaan steeds weer lager. Daar kunnen we dus zeker wat in betekenen.
Stelling 4: In 2022 heeft de Gemeente Utrecht een afdeling Voedsel en Voedselomgeving	
Introductie van stelling	Voedsel vraagt om verschillende disciplines en gaat om verschillende beleidsonderwerpen: van sociale cohesie tot duurzaamheid tot lokale economie. Waarom is er dan eigenlijk nog niet 1 afdeling die zich hierop richt?
GroenLinks Julia Matser	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: Helaas, wij zijn tegen deze stelling. Maar dat komt niet omdat we het niet belangrijk vinden. Er zijn ongelooflijk veel redenen genoemd vanavond die benadrukken om veel aandacht te besteden aan voedsel in de stad. Maar als we dat alleen maar gaan doen vanuit dit ene hoekje, dan ben ik bang dat dit los loopt van allerlei trajecten die al gaande zijn in de stad. We zijn er juist trots op dat het nu aangegrepen wordt vanuit allerlei verschillende beleidsterreinen. We willen daarom dat het integraal wordt aangepakt vanuit de gemeente. • Reactie op Piratenpartij over de inbreng van de burger: Ik ben het namelijk er mee eens om het samen te doen en initiatieven uit de stad te ondersteunen, maar we moeten als gemeente ook het voortouw willen nemen en bepaalde besluiten nemen. We willen namelijk naar een andere (gezondere) maatschappij. Ik ben dus bang dat als je de burgers het voortouw laat nemen dat je je ambities niet gaat halen
Piratenpartij Dimitri Schrama	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: De piratenpartij Utrecht wil graag terug naar de comments: dus dat de gemeente utrecht weer van de Utrechters wordt. Om dan te zeggen 'het moet een afdeling worden van de gemeente utrecht': Nee. Er moet inderdaad een, multidisciplinaire, afdeling komen die hier over gaat. Maar dat hoeft niet per se een gemeentelijke afdeling zijn, dat kan gewoon een groep burgers zijn die hierin gemotiveerd is en op die manier dat vraagstuk aanpakt. • Reactie op GroenLinks over samenwerken met de burger: Mijn vraag is: wat gaat deze afdeling doen? Uiteindelijk is het idee dat je de bewoners zelf stimuleert. Ik denk dat de afdeling voedselveiligheid in het hoogste vaandel zou moeten hebben,

	<p>zodat we onze eigen broek kunnen ophouden wat betreft het voedsel. Daarbij is lokaal produceren inderdaad duur. Nu zit er subsidie op de export naar het buitenland. Als we die subsidie naar de nederlandse boer verschuiven kunnen we steviger in onze eigen schoenen staan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reactie op Has over de voedselagenda: De functie van de afdeling zou dus moeten worden: voedselveiligheid. De afdeling kan dan in gesprek gaan met de experts en belanghebbenden. En daarbij wil de piratenpartij ook dat er meer geïnvesteerd wordt in lokale ondernemers die ook in de stad zelf meer voedsel kunnen verbouwen voor in de korte keten. Dus: als de afdeling Voedsel en Voedselomgeving het mandaat krijgt om te zorgen dat we meer dan 20% voedsel lokaal kunnen produceren, en het mandaat heeft om dat uit te zoeken (bij burgers), dan zijn we het er helemaal mee eens.
<p>Socialisten Utrecht Floris Boudenis</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: Op het eerste ogenblik komt het sympathiek over, maar ik moet helaas uiteindelijk toch tegen pleiten. Ik ben bang dat als je dat apart gaat maken, er te veel aandacht wegschuift van het stukje volksgezondheid. Preventieve gezondheidszorg moet veel belangrijker worden dan behandelen in de zorg. Laten we gezonde voeding als centraal onderdeel gaan zien van de preventieve gezondheidszorg, en d8s bij volksgezondheid parkeren (waar het nu ook licht) • Reactie op piratenpartij over wat de afdeling gaat doen: eens: alles valt of staat als er gekeken wordt naar wat die gemeente gaat doen. Een HUB-idee waarbij alle verschillende expertisen samenkomen en samen aan oplossingen werken, klinkt natuurlijk ontzettend goed. Maar ik wil waken voor greenwashing. Niet alleen laten zien dat je iets doet, maar ook echt daadwerkelijk iets doen. • Zouden we de inrichting van de voorgaande stellingen niet over kunnen laten aan een dergelijke afdeling? Dan kom ik terug op het punt dat ik eerder maken, namelijk dat dit hand in hand moet gaan met de volksgezondheid. Ik ben bang dat een lokaal preventie akkoord tot symboolpolitiek leidt en de preventieve gezondheidszorg onvoldoende geadresseerd wordt. Dus: laten we inzetten op preventieve gezondheidszorg.
<p>ChristenUnie Kirsten Alblas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste reactie: Ik kan me zowel in de stelling als in de reacties van anderen hierop vinden. Volgens mij hoeft het een het ander helemaal niet uit te sluiten. Ik hoorde dat er op dit moment één persoon zich nu bezighoudt met voedsel. Gezien de discussies van vanavond lijkt me dat ietwat weinig en kan ik me dus wel voorstellen dat een afdeling passend zou kunnen zijn. De vraag is wel: wat is het probleem dat je wilt gaan aanpakken met die afdeling en hoe wil je die gaan inrichten? Als dat iemand is die in een hoekje van een stadskantoor zit, dan los je inderdaad niets op. Als dit een afdeling is die in de wijken zit en samen met burgers werkt, dan zou dit wel een oplossing kunnen zijn. Een randvoorwaarde is dus om dit met elkaar te doen.
<p>WILDCARD D66 Has Bakker</p>	<p>Samen met PvdD en GroenLinks hebben we 2,5 jaar het initiatief genomen voor een utrechtse voedselagenda. Het viel me daarbij op dat toen partijen veel kritischer waren op de noodzaak van gezonde voeding dan nu. Een van de mooie dingen in die aanzet van die voedselagenda was dat we per afdeling hebben benoemd wat je daar moet doen met voedsel. Dat zou wat mij betreft dan ook echt de volgende stap moeten zijn. Ik denk dat je veel beter in grotere afdelingen waar je echt impact kunt hebben iemand moet hebben die bezig is met voedsel.</p>

WILDCARD CDA Bert van Steeg	Ik vind een aparte afdeling een beetje onzin eigenlijk. Dit is geen oplossing voor het probleem. Sterker nog, het kan het probleem nog veel groter maken. Het gaat erom: wat wil je bereiken? Het gaat niet om een gezonde schoollunch an sich maar het gaat om gezonde voeding, bewustwording etc. Een afdeling oprichten zonder dat je dat goed weet is dus vragen om problemen.
---	--

Discussie vanuit **het publiek/gasten** op de stelling 3 en 4:

- **Vraag niet specifiek gericht aan een partij:** We willen heel veel: gezond, groen, beleving. Maar hoe kunnen we die hulpvraag krijgen bij de mensen die daar wat aan kunnen doen? Hoe kunnen we de vraag van gezond eten bij de producent neerleggen, en hen kunnen waarderen daarvoor?
- **Reactie FvD (George):** Dan moet je als burger deze producten kopen. De gemeente moet weg.
- **Reactie GroenLinks (Julia):** Ik denk dat de gemeente ene paar dingen hierin kan doen: We kunnen motiecampagnes ondersteunen om bepaalde onderwerpen onder de aandacht te brengen, we kunnen subsidie voor standslandbouw organiseren, we kunnen naar lokale keurmerken kijken, en we willen graag ook onderzoeken hoe we de afzetmarkt voor lokaal, duurzaam, biologisch voedsel kunnen vergroten.
- **Reactie D66 (Has):** We moeten gewoon samenwerkingen aangaan met de ondernemers en initiatieven die het al doen.
- **Reactie Piratenpartij (Dimitri):** Wij zouden ook het opzetten van voedsel coöperaties willen stimuleren, die samenwerken waar een vraag neergelegd kan worden.
- **Vraag niet specifiek gericht aan een partij over afdeling Voedsel en Voedselomgeving:** Een nieuw thema begint altijd wortelend in kleinere subthema's. Maar alles wat we aandacht geven groeit. Dat gaan we dus niet redden met één beleidsmedewerker. Ik ben dus benieuwd: als het dan niet een afdeling is, wat dan wel?
- **Reactie EenUtrecht (Gert):** Ik denk dat je voor een versnelling wel baat hebt bij, nog niet eens per se een afdeling, een aanjager of iemand die een soort van mandaat heeft binnen de organisatie om te pluggen en, belangrijk, toegang heeft tot een wethouder. Je moet dus op ambtelijk niveau een aanjager nodig. Anders krijg je geen innovatie en geen structurele verandering.
- **Reactie PvdD (Maarten):** De uitdagingen op het gebied van voedsel zijn zo groot, dat red je niet met die ene beleidsmedewerker die nu op voedsel zit. Je hebt dus mensen nodig die coördineren intern. Hier heb je wel een afdeling of team voor nodig.
- **Reactie PvdA (Ilse):** Eens, zorg dat de portefeuille bij iemand wordt benoemd.
- **Vraag niet specifiek gericht aan een partij:** Ik zie 2 typen Utrecht: een wijk zonder en met problemen. Ik vraag me af, hoe komen die problemen daar? Nou: wij praten over die problemen zonder hun. We moeten vele beter kijken naar de burgers; waarom maken zij die ongezonde keuze? Geld. Hier zit ook discriminatie. We moeten stoppen met hypocriet zijn. Hoe zijn we op deze situatie (de grote verschillen in de stad) terecht gekomen?
- **Reactie Piratenpartij (Dimitri):** Samen.
- **Reactie FvD (George):** De economie is kapot gemaakt door wanbeleid de afgelopen jaren, door grote ketens als bloedzuigers aan Nederlandse economie te laten zitten, en door een aanval op een middenklasse te voltooien. Daardoor hebben velen geen salaris om een huis te kopen
- **Reactie Bij1 (Mik) op FvD:** Ik vind het opmerkelijk dat deze opmerking juist komt van iemand die juist minder overheid en meer markten wil, terwijl dit allemaal problemen zijn door steeds meer markt en minder overheid. Dus ik ben heel benieuwd hoe je dat als oplossing voor het probleem ziet
- **Reactie FvD (George):** de overheid kan niks. één ding kunnen ze: de belastingen verhogen.

- **Reactie EenUtrecht (Gert):** we zouden nog heel veel meer ongelijkheid hebben als er minder overheid zou zijn. De overheid moet niet nog groter worden maar er moet meer overgelaten worden aan de gemeenschap. Maar begrijp me heel goed: het betekent niet meer mensen bij de overheid laten weten, maar de overheid mag wel dringend en dwingend aanwezig zijn soms. Juist om die belangrijke markt te corrigeren. Daar krijgen we geen gelijkere eerlijke samenleving van.